

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa

o stave zabezpečenia a priebehu prijímacích skúšok na gymnáziu a do študijných odborov na strednú odbornú školu v školskom roku 2013/2014 v SR

Cieľom inšpekcií bolo zistiť stav zabezpečenia, organizácie a priebehu prijímacích skúšok a overiť dodržiavanie právnych predpisov pri prijímaní žiakov na gymnáziá (G) a do študijných odborov (ŠO) v stredných odborných školách (SOŠ).

Základné údaje

Školskí inšpektori vykonali kontrolu zabezpečenia a priebehu prijímacích skúšok na 27 G a 28 SOŠ. Počet žiakov plánovaných prijať na G bol 2 143, na vzdelávanie zaslalo prihlášku 3 436 uchádzačov a prijímaciu skúšku vykonalo 2 171 uchádzačov. Žiakov plánovaných prijať na SOŠ bolo 2 123, prihlášku zaslalo 3 066 uchádzačov a prijímaciu skúšku vykonalo 2 025 uchádzačov.

Tabuľka 1 Počet kontrolovaných gymnázií podľa krajov, zriaďovateľov a vyučovacieho jazyka

Kraj	Počet kontrolovaných škôl			z toho škôl s VJN	Spolu
	štátne	cirkevné	súkromné		
Bratislavský	2	-	-	-	2
Trnavský	1	-	-	1	1
Nitriansky	3	1	-	1	4
Trenčiansky	2	1	-	-	3
Banskobystrický	5	1	2	-	8
Žilinský	3	-	-	-	3
Prešovský	1	1	-	-	2
Košický	1	2	1	-	4
Spolu	18	6	3	2	27

Tabuľka 2 Prehľad plánovaného počtu tried a žiakov a počtov uchádzačov, ktorí sa zúčastnili prijímacieho konania na gymnáziu podľa krajov SR

Kraj	Plánovaný počet				Počet uchádzačov						Prijatí bez prijím. skúšky
	tried		žiakov		prihlásených do 1. roč.		ktorí vykonali prijímaciu skúšku				
	4-roč.	8-roč.	4-roč.	8-roč.	4-roč.	8-roč.	ústnu		písomnú		
							4-roč.	8-roč.	4-roč.	8-roč.	
Bratislavský	6	1	168	28	286	143	0	0	226	142	13
Trnavský	2	1	52	18	50	16	0	0	39	16	2
Nitriansky	7	1	217	31	364	41	0	0	214	0	58
Trenčiansky	9	2	262	47	540	65	0	0	350	63	102
Banskobystrický	17	6	496	141	665	136	0	0	234	61	71
Žilinský	8	2	228	54	393	74	0	0	245	73	47
Prešovský	3	0	73	0	189	0	0	0	115	0	17
Košický	10	1	300	28	450	24	94	0	369	24	81
Spolu	62	14	1 796	347	2 937	499	94	0	1 792	379	391

Tabuľka 3 Počet kontrolovaných SOŠ podľa krajov, zriaďovateľov a vyučovacieho jazyka

Kraj	Počet kontrolovaných škôl			z toho s VJS/VJN	Spolu
	štátne	cirkevné	súkromné		
Bratislavský	2	-	-	-	2
Trnavský	1	-	-	-	1
Nitriansky	5	-	-	3	5
Trenčiansky	3	-	-	-	3
Banskobystrický	6	-	2	1	8
Žilinský	2	-	1	-	3
Prešovský	2	-	-	-	2
Košický	4	-	-	-	4
Spolu	25	-	3	4	28

Tabuľka 4 Prehľad plánovaného počtu tried a žiakov a počtov uchádzačov, ktorí sa zúčastnili prijímacieho konania na SOŠ podľa krajov SR

Kraj	Plánovaný počet		Počet uchádzačov			Prijatí bez prijím. skúšky
	tried	žiakov	prihlásených do 1. roč.	ktorí vykonali prijímaciu skúšku		
				ústnu	písomnú	
Bratislavský	5	150	230	0	206	5
Trnavský	2	60	47	0	28	0
Nitriansky	12	364	584	0	506	17
Trenčiansky	9	240	370	0	345	7
Banskobystrický	17	508	740	0	288	11
Žilinský	8	228	325	0	144	0
Prešovský	7	211	269	0	118	1
Košický	12	362	501	0	390	4
Spolu	72	2 123	3 066	0	2 025	45

Analýza zisteného stavu

Prijímanie na vzdelávanie v stredných školách

Návrh na počet tried 1. ročníka riaditelia škôl predložili zriaďovateľovi po prerokovaní na zasadnutí pedagogickej rady a vyjadrení rady školy. Riaditeľka 1 G v Prešovskom kraji, ktorá v stanovenom termíne neprerokovala návrh na počet tried a žiakov, školskej inšpekcii nepredložila stanovisko zriaďovateľa ani návrh zriaďovateľa postúpený samosprávnemu kraju. Orgány miestnej štátnej správy dodržali termín určenia počtu tried a žiakov 1. ročníka 8-ročného vzdelávacieho programu na G a rozhodli o návrhoch zriaďovateľov týkajúcich sa počtov tried a žiakov 1. ročníkov s výnimkou stanovenia počtu žiakov 1 súkromnej SOŠ (Žilinský kraj). K zmene počtu tried oproti návrhom došlo v Košickom kraji v G, kde znížili počet o 1 triedu a v SOŠ, kde zvýšili počet o 1 triedu.

Stredné školy (SŠ) akceptovali profilové predmety zverejnené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR). V SŠ s vyučovacím jazykom národností doplnili prijímacie skúšky o jazyk národností, v G s triedami pre získanie diplomu KMK II. stupňa a s triedami s vyučovaním niektorých predmetov v cudzom jazyku (CUJ) pribudol k profilovým predmetom príslušný CUJ, v 2 subjektoch Nitrianskeho kraja biológia alebo biológia a chémia v súlade so ŠO školy. Všetci uchádzači o prijatie na G/SOŠ, boli v školskom roku 2013/2014 žiakmi 9. alebo 5. ročníka základných škôl (ZŠ). Úspešné

ukončenie príslušného ročníka ZŠ bolo predpokladom na získanie nižšieho stredného alebo primárneho vzdelania, ktoré zákon stanovoval ako základnú podmienku prijatia na vzdelávanie na SŠ. V 3 SŠ v kritériách prijímania absentovala podmienka, že uchádzač nie je žiakom inej strednej školy (Nitriansky a Trenčiansky kraj).

Zabezpečenie a organizácia prijímania na vzdelávanie

Prijímacie skúšky sa konali v termínoch v súlade s platnými právnymi predpismi (12. alebo 15. mája 2014). Riaditeľka 1 G s osemročným vzdelávacím programom v Nitrianskom kraji určila pre uchádzačov jednotný termín prijímacej skúšky na 15. 5. 2014, hoci všetci boli prihlásení na 1. termín, čím vylúčila možnosť ich prípadnej účasti na prijímacej skúške v 2. termíne na inom gymnáziu.

Prijímacie komisie ako svoj poradný orgán zriadili riaditelia na posúdenie študijných predpokladov uchádzačov a na zabezpečenie prípravy, organizácie a spracovania výsledkov prijímacích skúšok. V 2 subjektoch v Nitrianskom kraji sa predsedami prijímacích komisií stali riaditelia škôl.

Jednotné kritériá prijímacej skúšky boli po prerokovaní v pedagogickej rade určené z hľadiska obsahu a rozsahu v súlade so vzdelávacími štandardami príslušných štátnych vzdelávacích programov (ŠVP) ISCED 2, resp. ISCED 1 pre 8-ročný vzdelávací program G. Prijímacia skúška mala formu písomných testov, v prípade G s triedami pre získanie diplomu KMK II. stupňa a s triedami s vyučovaním niektorých predmetov v cudzom jazyku aj formu ústnu. Príslušné predmetové komisie vypracovali testy na prijímacie skúšky. V 1 G (Trenčiansky kraj) zadali vypracovanie týchto testov externej firme Exam. Kritériá na úspešné vykonanie prijímacej skúšky a ostatné podmienky prijatia v určenom termíne školy zverejnili na svojich webových sídlach. Rozhodujúcimi kritériami prijatia na vzdelávanie boli výsledky testovania žiakov 9. ročníka ZŠ z predmetov slovenský jazyk a literatúra a matematika, zohľadnenie priemeru známok z 8. a 9. ročníka ZŠ, úspešnosť v predmetových olympiádach alebo súťažiach súvisiacich so zvoleným ŠO a bodový/percentuálny zisk z prijímacej skúšky. V 1 subjekte boli kritériá doplnené o podmienku absolvovania rímskokatolíckeho náboženstva alebo náboženstva inej konfesie (Trenčiansky kraj). Určené boli aj kritériá v prípade rovnosti bodov. V 3 SŠ (Nitriansky, Prešovský a Košický kraj) chýbalo určenie formy, obsahu alebo rozsahu prijímacej skúšky alebo nemali stanovené jednotné kritériá prijatia.

Uchádzačom so zdravotným znevýhodnením (ZZ) boli na základe odporúčaní špeciálnych pedagógov vytvorené podmienky prijímacej skúšky v súlade s ich znevýhodnením. V 5 SŠ, podmienky pre vykonanie prijímacej skúšky uchádzačov so ZZ v kritériách nezverejnili a takýchto uchádzačov neevidovali (Bratislavský a Nitriansky kraj). V ďalšej SŠ (Bratislavský kraj) tieto podmienky uviedli len do pozvánky na prijímacie skúšky a pri jej realizácii ich dodržali. V 3 SOŠ konali prijímaciu skúšku žiaci so ZZ s intaktnými žiakmi vzhľadom na to, že ich zákonní zástupcovia nepožiadali o úpravu podmienok alebo nepredložili aktuálnu správu zo špeciálno-pedagogického vyšetrenia, na základe ktorej by škola upravila podmienky.

Prijímacia skúška

Riaditelia SŠ rozhodli o prijatí uchádzačov, ktorí dosiahli v Testovaní 9 (T9) v každom predmete úspešnosť viac ako 90 %, bez prijímacej skúšky. Na G bolo bez prijímacej skúšky prijatých 391 (18 %) uchádzačov a na SOŠ 45 (2,2 %). Rozhodnutia o prijatí odoslali v termíne stanovenom právnym predpisom okrem 1 G v Trenčianskom kraji, kde ich doručili rodičom uchádzačov prostredníctvom výchovného poradcu alebo odovzdali pri zápise, čím nedodržali stanovený termín. Štátna školská inšpekcia zistila pri rozhodovaní o prijatí v SOŠ v Prešovskom kraji nezohľadnenie výsledkov v T9 a úspešnosti uchádzačov v predmetových olympiádach a súťažiach súvisiacich s odborom vzdelávania. Uchádzači boli pozvaní na prijímaciu skúšku včas. Súčasťou pozvánok boli informácie o organizácii prijímacej

skúšky, o postupe v prípade, že sa uchádzač zo závažných príčin nebude môcť dostaviť, prípadne informácie o termíne a spôsobe informovania o jej výsledkoch.

Overenie vedomostí uchádzačov o prijatie prebiehalo v limitovanom čase primeranom k počtu úloh a pod stálym dozorom administrátorov. Po organizačnej stránke bola prijímacia skúška na všetkých školách dôsledne zabezpečená. Bez udania dôvodu sa prijímacej skúšky nezúčastnili v Trnavskom kraji 19 uchádzači o prijatie na 1 SOŠ.

Kontrola dokumentácie k prijímaciemu konaniu

Prihlášky na vzdelávanie všetkých uchádzačov boli podané na tlačive predpísanom MŠVVaŠ SR v určenom termíne. Obsahovali všetky náležitosti a niektoré boli doplnené fotokópiami diplomov a ocenení z olympiád a súťaží. Boli doručené poštou, kuriérskou službou, zriedkavo osobne rodičmi uchádzačov. V prihláškach niektorých žiakov na štúdium v 1 SOŠ (Nitriansky kraj) neboli uvedené podľa ŠVP povinne vyučované predmety (technika, svet práce a výchova umením). Rozhodnutia riaditeľov škôl o prijatí uchádzača bez prijímacej skúšky boli v súlade s právnymi predpismi.

Iné zistenia

Riaditeľka 1 G podala návrh na otvorenie 4 tried 1. ročníka s celkovým počtom 120 žiakov. Košický samosprávny kraj dňa 26. 08. 2013 prijal všeobecne záväzné nariadenie, v ktorom pre kontrolovanú školu bolo určené otvoriť len 3 triedy s 90 žiakmi. Dňa 12. 09. 2013 zriaďovateľ G písomne požiadal MŠVVaŠ SR o zvýšenie počtu tried na pôvodne plánovaný počet z dôvodu reálnych možností a dlhodobých pozitívnych výsledkov školy. Na základe dodatočne vydaného súhlasného stanoviska Košického samosprávneho kraja k danej žiadosti zo dňa 03. 10. 2013 sa MŠVVaŠ SR predmetnou žiadosťou nezaoberalo, keďže pominuli dôvody na jej vybavenie.

V 1 SOŠ Nitrianskeho kraja v študijnom odbore 2694 M informačné a sieťové technológie, kde škola pokračovala v experimentálnom overovaní, uchádzači vykonali prijímaciu skúšku aj z predmetu anglický jazyk.

Záver

Prijímacieho konania sa na 55 stredných školách zúčastnilo 4 632 uchádzačov. Z nich bolo bez prijímacej skúšky na základe výsledkov z Testovania 9 prijatých 436 (17,02 %). Prijímacia skúška pozostávala z písomných testov, v ktorých sa overovali vedomosti z profilových predmetov, v 2 stredných odborných školách aj z biológie a chémie a v prípade gymnázia s triedami pre získanie diplomu KMK II. stupňa, s triedami s vyučovaním niektorých predmetov v cudzom jazyku a experimentálne overovaného študijného odboru strednej odbornej školy aj z cudzích jazykov.

Prijímacie konanie na gymnázium a strednú odbornú školu bolo z hľadiska prípravy, organizácie a realizácie na väčšine škôl v súlade s právnymi predpismi. Nedostatky sa vyskytli najmä v úplnosti kritérií na prijatie. Závažným nedostatkom bolo ojedinelé nezohľadnenie výsledkov Testovania 9 a úspešnosti v predmetových olympiádach a súťažiach súvisiacich s odborom vzdelávania. Ustanovenie riaditeľov za predsedov prijímacej komisie, neprerokovanie počtu tried a žiakov 1. ročníka na zasadnutí pedagogickej rady a nedodržanie termínu pozvania na prijímaciu skúšku boli negatívom v práci riaditeľov škôl. Spôsob doručenia rozhodnutí o prijatí bez prijímacej skúšky mal v 1 gymnázium za následok nedodržanie stanoveného termínu.

Výrazne pozitívne zistenia

- organizačné zabezpečenie prijímacej skúšky

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- úplnosť a jednotnosť kritérií na prijatie

Odporúčania a podnety

Samosprávnym krajom

- vychádzať pri určovaní počtu tried 1. ročníkov stredných škôl v členení na študijné odbory/učebné odbory a počtu spoločných tried prvého ročníka v členení na príbuzné študijné odbory/učebné odbory z počtu žiakov končiacich v aktuálnom školskom roku 9. ročník základnej školy a potrieb trhu práce tak, aby bolo možné viac naplniť kapacity tých škôl, ktoré uskutočňujú vzdelávanie pre nedostatkové profesie na trhu práce

Ministerstvu školstva, vedy výskumu a športu SR

- zabezpečiť jednotné požiadavky pre prijatie uchádzačov na gymnáziá centrálnym zadaním testov z profilových predmetov v spolupráci s NÚCEM